

Wat is JOUW verhaal?

Over verhalenvertellers & vuren

De mens is een verhalenverteller. Je bent wie je vertelt dat je bent. Je identiteit wordt bepaald door de verhalen die je over jezelf vertelt. Je kan zelfs zeggen: zonder verhalen heeft het leven geen zin. De essentie van gekte is dat je de losse eindjes niet meer aan elkaar kunt knopen tot een zingevend verband. Zonder verhalen vallen we uit elkaar. Onze levensverhalen zijn vaak warrige verhalen met verschillende verhaallijnen. Verhalen van jezelf, van anderen, van anderen over jou en stukjes van grote verhalen, bijvoorbeeld uit levensbeschouwingen of de geschiedenis. Van al die draadjes maak je langzaam één geheel. Jouw eigen, unieke verhaal dat vertelt wie JIJ bent.

De verteller worden

Belangrijk is dat het JOUW verhaal wordt. Een verhaal, waarin je soms de hoofdpersoon bent, soms een figurant; soms tegenslag hebt en dan weer een winnaar bent. Maar: jij bent de belangrijkste verteller. Persoonsvorming is eigenlijk: een geoefende verteller worden van je eigen levensverhaal. Dat gaat niet vanzelf, dat moeten we leren. Op school kunnen we leerlingen leren om steeds meer eigenaar te worden van hun eigen verhaal. Dat hoeft geen logisch verhaal te zijn met een happy end. Dat mag een kleurrijk verhaal zijn met lastige dilemma's en conflicterende verhaallijnen. Zo leren leerlingen dat ze verschillende personages kunnen zijn in het grote verhaal van het leven.

De school als kampvuurplek

Om je eigen verhaal te leren vertellen, is ruimte nodig. Een kampvuur is daarvoor een prachtig symbool. Een plek waar leerlingen hun verhaal kwijt kunnen. Waar ze 'op verhaal' kunnen komen. En waar ze kunnen luisteren naar bijzondere, misschien vreemde, verhalen. Verhalen die al van generatie op generatie worden doorverteld. Of juist spiksplinternieuwe

verhalen. Verhalen die steeds weer uitnodigen om met elkaar te delen wat er in je leeft. Zodat je oren en ogen opengaan voor de ander. En zodat je die ander vragen gaat stellen, en beter leert kennen. Zodat je iedere dag dat je bij dat kampvuur vertoeft, weer een beetje meer snapt van jezelf en de wereld om je heen.

Kampvuren en lantaarnpalen

Volgens filosoof en humanist Harry Kunneman is de maatschappij, en dus ook de school, helaas vaak meer te vergelijken met een lantaarnpaal dan met een kampvuur. Een lantaarnpaal waaruit helder licht schijnt, van boven naar beneden, en waar maar een klein stukje mee belicht wordt. De rest blijft donker. De druk op toetsen en meten draagt bij aan zo'n lantaarnpaal-cultuur. Zo'n lantaarnpaal wil een helder verhaal vertellen dat voor iedereen duidelijk is. Het licht is duidelijk, maar ook kil. Je staat erin of erbuiten, meer smaken zijn er niet.

Laten we er daarom met elkaar extra goed voor zorgen dat we ruimte creëren voor 'kampvuurgesprekken'. Waar we warm worden en waar het soms spannend wordt. Maar waar wel een plek is voor ieders eigen verhaal.

Mark Bos (Humanistisch Verbond), Tamar
Kopmels (VOS/ABB)